

РЕЦЕНЗИЯ

от професор д-р Александър Иванов Маринов, член на научно жури,
определено със заповед на Ректора на НБУ
№ 3-РК 194 от 24.06.2021 г.

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”,
област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки,
професионално направление 3.3. Политически науки

В конкурса участва един кандидат - гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева.

1. Преценка за допускане на кандидата до оценяване

Както личи от представената справка за съответствие, вкл. с минималните национални изисквания, кандидатът гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и следва да бъде допусната до оценяване.

2. Общо представяне на получените материали, подлежащи на оценяване

Кандидатът гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева е приложила за участие в конкурса общо 14 научни труда, от които 1 монография и 13 научни студии и статии (6 на чужди – английски и френски - езици). Приемат се за рецензиране всичките 14 научни труда.

3. Кратки биографични данни за кандидата

Евелина Стайкова-Милева е завършила висше образование (специалност „Политическа социология”) в Нов Български Университет през 2007 г. През 2009 г. придобива образователна степен „Магистър” по Политически мениджмънт в същия университет. През 2013 г. получава ОНС „доктор по политология” с дисертационен труд по проблемите на миграцията и новите граници на гражданството.

От 2012 г. преподава (като асистент и главен асистент) в Департамента по политически науки на Нов Български университет. От 2010 до 2018 г. е програмен директор на департамента, а от 2020 г. до момента е негов ръководител.

3. Оценка на учебно-педагогическата дейност и подготовка на кандидата

Гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева има почти 10 г. научно-преподавателски стаж в НБУ. Ползва се с авторитет сред своите студенти (получава близка до максималната възможност оценка от студентското оценяване) и колегите си в академичните звена. Била е научен ръководител на 11 успешно защитени дипломни работи, подготвила е 25 рецензии.

Гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева води редица лекционни курсове в бакалавърска и магистърска степен на НБУ; разработила е нови курсове в области като права на човека, европейско гражданство, дигитална политика, управление и анализ на градски политики и др. Преподава 6 курса на чужд (английски и френски) език.

4. Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

Гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева участва в настоящия конкурс с 14 научни труда. Сред тях трябва изрично да бъде отбелязано представеното като хабилитационен труд монографично изследване **Градски политики и местна демокрация в началото на XXI век: глобални тенденции, европейски перспективи, български реалности**, НБУ, ISBN 978-619-23-3106-1, София, 2020. Посочената монографична работа не е използвана за участие в други академични процедури.

Гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева е автор на множество студии и статии, представени за участие в конкурса. Сред тях (без да бъдат омаловажавани останалите) трябва да бъдат открити:

- Е. Стайкова (2020) Градове и глобални кризи: COVID-19 и ролята на местното самоуправление, В: Сборник научни трудове. Том 2 Киберсигурност. Икономическа, социална и културна сигурност, стр. 488-495, ISBN: 978-619-7383-19-5

- Staykova, E., Otova, I. (2019) National report on the governance of the asylum reception system in Bulgaria, CEASEVAL RESEARCH ON THE COMMON EUROPEAN ASYLUM SYSTEM (17). Available at: http://ceaseval.eu/publications/WP3_Bulgaria.pdf, ISSN 2627-339X

- E. Staykova, I. Otova (2018) (Urban) Civic Activity and Corruption Scandals. Sofia As A Case Study, In: IANCU, A. , ANTONY TODOROV (coord.) Reforms, Democratization and Anti-Corruption in Romania and Bulgaria: Ten Years of EU Membership, Bucuresti: Editura Universitatii din Bucuresti, 231-246 ISBN: 978-606-16-1040-2

- E. Staykova, I. Otova (2017) Antielitisme: la reponse populiste aux crises, In: Gueorguieva, P., Antonii Todorov (Ed) A la recherche de la representation perdue : Nouvelles voies a l'ouest, a l'est et au sud, Paris: L'Harmattan ISBN: 9782343135649

- E. Стайкова, И. Отова (2017) Европа под въпрос! Антиелитизмът: популистският отговор, В: Политически изследвания, Брой 1-2/2017, София: Университетско издателство "Св. Климент Охридски" ISSN: 0861-4830

- E. Стайкова (2014) Политическото участие: нормативни и институционални рамки, В: Тодоров, Антоний и Добрин Канев (съст.) Качество на демокрацията в България, София: Изток-Запад. стр. 113-140 ISBN: 978-619-152-473-0

- E. Стайкова (2013) Е-гражданственост – (р)Еволюция, В: Кръстева, Анна (съст.) Дигиталния гражданин, София: НБУ. стр. 138-148 ISBN, 9789545357718.

Гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева развива изключително интензивна проектно-изследователска дейност: участвала е в 15 международни и 11 национални научни/образователни проекти, като е била ръководител на три от тях. Има подробно разработена лична изследователска програма.

Приноси (научни, научно-приложни, приложни) и цитирания. Представените трудове са предимно в сферата на теорията, методологията и емпиричните изследвания на миграцията, гражданството и съответните политики, на градското развитие и градските политики, както и в по-конкретни проблемни области на политологическото знание, чрез които следва да се отбележи активното участие на автора при анализа на редица изборни кампании.

Идеите на гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева са ползвани и цитирани в десетки научни трудове в областта на административните и политическите изследвания. По-конкретно, забелязаните цитирания са 15, от които 8 – цитирания в публикации на чуждестранни автори.

В рецензията ще акцентирам върху **няколко проблемни кръга от трудовете на кандидата, които според мен са разработени на високо теоретично ниво** и следват обоснована логика на академично разитие.

Първо. Разработването и последователното прилагане към разнообразни изследователски проблеми на **цялостен теоретичен подход за изучаване на**

съвременния град, градските политики и градското управление. Тук успешно са реализирани няколко стъпки, всяка от които е предпоставка за разработването на следващата: концептуализирането на анализирания обект (града) и подходите в градските изследвания; съвременният образ на града, предизвикателствата и възможностите пред градовете; европейските политики и перспективи за градско развитие, историята на тези политики, както и визията за устойчиво градско развитие; ключовите характеристики на българските градове и модела на местно самоуправление. Специално внимание е отделено на гражданското участие в управлението на градовете.

Друга важна изследователска перспектива, осигурена от разработения подход, е обосноваването на демократичното управление като абсолютен императив за функционирането на съвременния град. В същото време, доказва се, че само по себе си то е недостатъчно. Необходим е и управленски капацитет - съвкупност от мотивирани политически лидери, експертни екипи, работещ административен апарат. В този контекст се обръща ключово внимание на начина, по който гражданите съучастват в управлението на градовете. Механизмите за гражданско участие и гражданската активност са двете страни на тази монета. Дори при отлично развита инфраструктура за участие, ако заинтересоваността на гражданите е ниска, тя ще остане само украшение в системата на градското управление. От друга страна, дори да има активни граждани, които да отправят конкретни предложения и/или критики, ако липсват възможности те да изпращат посланията си към политиците или ако са формално включени в процеса на изработване на политики, резултатът също няма да е добър.

В заключение на тази проблемно-изследователска област, заслужава внимание обосноваването от автора взаимовръзка на две равнища на градските политики – глобално и местно. Гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева доказва, че няма как градът да създава политики, засягащи единствено местните ежедневни проблеми. Сложността на глобализирания свят изисква да се акцентира върху проблеми, които надскачат злободневните, но имат също толкова, ако не и по-голямо значение за бъдещето на градовете. Сред тях са и трите измерения от парадигмата на устойчивото развитие: социално, икономическо, екологично.

Второ, гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева реализира последователен и продуктивен изследователски интерес по отношение на измененията в съвременните феномени на гражданството в условията на глобализация. Тя обосновава зависимостта между процесите на нарастващо международно движение на хора и съдържанието на концепцията за гражданство. В редица публикации кандидатът предлага задълбочен

анализ на нормативните, теоретични и индивидуални измерения на гражданството в съвременния свят.

На тази база гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева формулира и убедително защитава тезата, че глобализацията и в частност миграционните процеси са причина за настъпването на съществени изменения в класическата концепция за гражданство, водещи до възникването на разнообразни не-национални форми на гражданство. По-конкретно, концептуализира се понятието за гражданство чрез набор от допълващи се подходи; откроява теории и форми, свързани с постнационално, транснационално, космополитно, европейско гражданство и т.нар. дениженшип; анализира юридико-политическите характеристики и практики на гражданството в България и осъществява конкретно проучване на индивидуалните проекции на гражданството сред миграционното население в България (София).

Второ, гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева формулира редица важни изводи относно политиките на гражданство. Това е особено видимо, когато се свърже гражданството с миграционните процеси. Промените в политиките на гражданство се синтезират в три направления: обогатяване на набора от права за тези, които вече имат статут на граждани; разширяване на гражданските права до тези, които нямат статут на граждани; отваряне на гражданството за нови членове.

Кандидатът издига обоснованото твърдение, че новата интензивност на съвкупността от глобализация, евроинтеграция и миграция предизвиква *възникването на нови форми на гражданство*, различаващи се съществено от класическата структура на националното гражданство, разбираана преди всичко като политико-правна връзка между индивид и държава. Новите форми на гражданство отиват отвъд границите на определена територия или принадлежност към конкретна национална общност. Към набиращите популярност теории за постнационално, транснационално и космополитно гражданство в настоящата дисертация бе разработено и едно ново предложение за т. нар. *глокално* гражданство. То се съдържа и стимулира най-вече в паралелните процеси на глобализиране и урбанизиране на гражданствеността.

В заключение на този проблемен кръг, изследвано е нарастващото *напрежение между реалното съдържание на гражданството и неговата нормативна уредба* - наблюдават се форми на гражданство, които не отговарят на формалните статуты. Забавянето, липсата или неадекватността на реформите в нормите на гражданството, е следствие от отказа на националната държава да се лиши от част от суверенитета си.

Това води до разделяне, при което нормативното и социалното гражданство съществуват паралелно.

В български контекст *миграционната политика прави първи стъпки* и държавата все още дефинира своите приоритети и политики в областта. В резултат на това *интеграционните политики са слабо развити и артикулирани* и в много отношения България изостава в разработването и прилагането на успешни целеви политики. Направеният анализ на нормативните и държани документи в областта на гражданството показва, че *процедурата по предоставяне на гражданство има добре развита институционална и законова рамка*, което позволи тя да се определи като една от най-добре разписаните части от миграционната политика.

В обобщение, като по-важни **научни приноси** на гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева бих посочил:

1. Разработеният **цялостен теоретичен подход за изучаване на съвременното градско развитие и градски политики**, както и обосноваването от автора взаимовръзка на две допълващи се равнища на градските политики – глобално и местно.

2. Изследователските постижения по отношение на съвременната **динамика на феномените на гражданството**. Обосноваването на твърдението, че новите форми на гражданство отиват отвъд границите на определена територия или принадлежност към конкретна национална общност.

3. Успешно осъществен първи опит в България за анализ на нормативните, теоретични и индивидуални измерения на гражданството в миграционен контекст, за да се открият най-новите политически, идейни, философски промени в концепцията. Разработена е оригинална идея за т. нар. *глокално* гражданство; предложена е типология на фигурите на новите граждани на базата на индивидуалното възприемане на гражданството (прагматичният гражданин, активният гражданин, сантименталният гражданин).

По мое мнение, посочените изследователски приноси заслужават широка и задълбочена научна дискусия, защото в тях се съдържат не само ценни резултати за политико-административната област, но и идеи, стимулиращи междудисциплинарния подход към проблемите на съвременните градски и миграционни процеси.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Научните публикации и съответните приноси са несъмнено дело на кандидата д-р Евелина Стайкова-Милева. Приемам справката за приносите в представените трудове за конкурса.

6. Лични впечатления за кандидата

Познавам д-р Евелина Стайкова-Милева от 12 години и имам отлични преки впечатления за нейните професионални и човешки качества.

7. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени критични бележки към представените за участие в конкурса работи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева **отговарят** на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на НБУ. Кандидатът в конкурса е представил достатъчен и значителен брой научни трудове, съдържащи оригинални научни и приложни приноси, част от които са получили национално и международно признание. Теоретичните разработки на гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева имат практическа приложимост и са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация и постижения на кандидата са доказани и съответстват на стандартите на академичната общност.

Предвид представените в конкурса материали и научни трудове, тяхната значимост и съдържащите се в тях научни приноси, давам **положителна оценка** и **препоръчвам** на Научното жури да изготви доклад-предложение за избор на гл. ас. д-р Евелина Стайкова-Милева на академичната длъжност „доцент” в НБУ по професионално направление 3.3. Политически науки.

17.09. 2021 г.

Изготвил рецензията:

(проф. д-р Александър Маринов)

REVIEW

By: Prof. PhD Aleksandar Ivanov Marinov,
Sofia University „St. Kliment Ohridski”, Department of Public Administration,
member of scientific jury, appointed by the NBU Rector,
Order № 3-PK 194 от 24.06.2021

Regarding: Competition for awarding the Academic Position “Associate Professor” in
Professional Field 3.3. Political Science

In the competition takes part a sole candidate - Assistant Professor Evelina Staykova-Mileva, PhD in Political Science.

1. Assessment of fulfilling requirements for admittance to evaluation

According Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act (DASRBA), to the evaluation stage of the procedure are admitted candidates, fulfilling the requirements, including fulfillment of the minimal national requirements. The verification of the file, namely the information regarding the mentioned fulfillment, proves that Assistant Professor Evelina Staykova-Mileva is in line with the requirements and should be admitted to the evaluation stage of the procedure.

2. General characteristic of the candidate’s work submitted for evaluation

The candidate Assistant Professor Evelina Staykova-Mileva, PhD has submitted for participation in the procedure 14 papers, including 1 monographic study and 13 scientific articles (6 in English and French). All submitted publications are admitted to evaluation, since none of them duplicates papers submitted in procedures for her scientific degrees and positions.

4. Brief outline of the candidate’s scholar career

Evelina Staykova-Mileva graduated with Master's degree at NBU in 2009. In 2013 she was awarded the PhD degree for her work on migration and the new boundaries of citizenship. Her academic career developed entirely at the NBU (since 2012).

Assistant Professor Evelina Staykova-Mileva was appointed as Program director of the Department of Political Sciences at NBU (2010-2018) and since 2020 is Head of the Department. The scholar profile of Assistant Professor Evelina Staykova-Mileva fully corresponds to the announced competition and presents her as a qualified candidate in the field.

5. Overview of the teaching and pedagogical activity of the candidate

The teaching activity of Assistant Professor Evelina Staykova-Mileva ranges over 10 years at NBU. At the present she teaches several courses in the bachelor and master programs of the University, which fall entirely in the field of competition: Human Rights, Migration and Citizenship, Digital Government, City Development Government and Policies, etc. She teaches 6 courses in foreign language (English and French).

Assistant Professor Evelina Staykova-Mileva is also a successful mentor and supervisor. She has supervised 11 master theses.

6. Evaluation of the scholar and applied contributions of the candidate

In the competition for associate professor, Assistant Professor Evelina Staykova-Mileva applies with 1 habilitation monographic work of considerable volume and quality, 13 articles and studies (after 2013). The publications proposed by the candidate fully meet the requirements of the competition. In this review I devote special attention to the monographic study **City policies and local democracy at the beginning of the 21st century**, NBU, ISBN 978-619-23-3106-1, Sofia, 2020. This monographic work has not been used for participation in other competitions.

Assistant Professor Evelina Staykova-Mileva is author – except of above mentioned monographic study - of multiple studies, articles and other publications, amongst which 13 articles are presented in this competition. Among this broad field, the following publications seem to me of particular significance, both theoretically and in applied context:

- Е. Стайкова (2020) Градове и глобални кризи: COVID-19 и ролята на местното самоуправление, В: Сборник научни трудове. Том 2 Киберсигурност. Икономическа, социална и културна сигурност, стр. 488-495, ISBN: 978-619-7383-19-5

- Staykova, E., Otova, I. (2019) National report on the governance of the asylum reception system in Bulgaria, CEASEVAL RESEARCH ON THE COMMON EUROPEAN ASYLUM SYSTEM (17). Available at: http://ceaseval.eu/publications/WP3_Bulgaria.pdf, ISSN 2627-339X

- E. Staykova, I. Otova (2018) (Urban) Civic Activity and Corruption Scandals. Sofia As A Case Study, In: IANCU, A. , ANTONY TODOROV (coord.) Reforms, Democratization and Anti-Corruption in Romania and Bulgaria: Ten Years of EU Membership, Bucuresti: Editura Universitatii din Bucuresti, 231-246 ISBN: 978-606-16-1040-2

- E. Staykova, I. Otova (2017) Antielitisme: la reponse populiste aux crises, In: Gueorguieva, P., Antonii Todorov (Ed) A la recherche de la representation perdue : Nouvelles voies a l'ouest, a l'est et au sud, Paris: L'Harmattan ISBN: 9782343135649

- Е. Стайкова, И. Отова (2017) Европа под въпрос! Антиелитизмът: популистският отговор, В: Политически изследвания, Брой 1-2/2017, София: Университетско издателство "Св. Климент Охридски" ISSN: 0861-4830

- Е. Стайкова (2014) Политическото участие: нормативни и институционални рамки, В: Тодоров, Антоний и Добрин Канев (съст.) Качество на демокрацията в България, София: Изток-Запад. стр. 113-140 ISBN: 978-619-152-473-0

- Е. Стайкова (2013) Е-гражданственост – (р)Еволюция, В: Кръстева, Анна (съст.) Дигиталния гражданин, София: НБУ. стр. 138-148 ISBN, 9789545357718.

It should be mentioned that Evelina Staykova-Mileva's ideas have been cited by a lot of researchers in the field – the registered citations amount to 15, including 8 in works published in foreign language.

There are at least two interrelated conceptual areas proving the ability of the candidate to ask and answer complex theoretical questions, following a very sound logic of scholar evolution and scientific contributions.

First. A theoretical approach based on integrating the conceptual frameworks of research on modern city, city policies and city government is developed and applied. Using this approach, several important results are met - the development and change of modern cities and city studies, European policies and visions of sustainable city development, key

characteristics of Bulgarian cities etc. Special attention is devoted to the civic participation in city government.

City governance is considered as an interconnected process at two levels – global and local, which is a part of an overall trend toward globalized change of the city role and policies.

Second. Assistant Professor Evelina Staykova-Mileva offers an original interpretation of the changes in XXI century citizenship and citizenship policies. The interdependence of migration and citizenship plays a key role in the author's conceptual framework. Alternative options for development of citizenship are outlined as the formation of new forms of citizenship, significantly different from the traditional nation-state citizenship (post-national, trans-national and cosmopolite citizenship). Therefore, the recent development at regional level of governance represents both a change in its institutional organisation and a change in the functions it performs in the public governance system.

The author proves that Bulgarian migration policy is only at the initial stages of priorities formulation, especially from the point of view of integration instruments.

7. Evaluation of the personal contribution and authorship

The scholar texts and corresponding contributions are with no doubt personal work of the candidate Evelina Staykova-Mileva. I accept entirely the self-assessment of the contributions.

8. Personal impressions

I know Dr. Evelina Staykova-Mileva for 12 years and have a respect for her high personal standards for research, teaching and scholar moral.

9. Critical remarks and recommendations

I have no significant critique on the publications submitted and the applicant's past activities.

CONCLUSION

The scholar production and contributions of Assistant Professor Evelina Staykova-Mileva are entirely in line with the requirements of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act (DASRBA) and other corresponding regulations. The qualification of the candidate is solid and well proven.

These results give me compelling reasons to propose to the honorable scientific jury to vote unanimously for the awarding of the academic position “Associate Professor” in the professional field 3.3. Political Science to Assistant Professor Evelina Staykova-Mileva, PhD.

17.09. 2021

Prepared and signed by:
(prof. PhD Aleksandar Marinov)